re oppletarum. Dein series formaq; glandularum in mulieribus à cæteris animalibus, & potissimùm uniparis differt. his nanq; unicum quodammodo & continuum in uniuerso ubere consistit glandosum corpus, illis autem ad papillæ centrum [c] una magnaq; & mamillæ modo effigiata habetur glans, cui [d] aliæ frequentes, sed paruæ, & amygdalis à cortice liberatis similes in circuitu accumbunt, duriori adipe, & uenarum & fibrarũ ex carnea membrana in cutem pertinentium interuentu mutuò commissę connataęq;. Vniuersa enim mamillarum substantia adipis ritu inter cutem & membranam à nobis carneã dictam continetur, neq; costis incumbentibus musculis mamillæ alio nexu committuntur, quàm per reliquum corpus carnea membrana subditis sibi musculis: nisi fortè hîc paulo plures uenæ interueniãt, à musculis in mamillas digestæ. Vtcunq; tamen mamillæ aliquando flaccidæ propendeant, carnea membrana à musculis nõ abscedit, uerùm glandulæ illæ unà cum adipe non amplius constrictę, sed flaccidæ à carnea mẽbrana laxãtur. Mulieres enim lactãtes & ultimis mensibus uterum gerẽtes, has uenas lacteo humore aut lacte oppletas habent, & ipsæ etiam glandulæ eo abundant, & ob id molliores & fungosæ ad modũ, neq; ita inuicẽ continuæ redduntur, & illum tonum non amplius seruantes, neq; amplius duriusculo illas sustinente adipe, sensim flaccescunt & propendent. Verùm nunquam eò peruenìunt raritatis, ut deuoratum à muliere pilum in se (uti Aristotelis est sententia) reciperent, & pilari morbo, Græcis τριχιάσει nuncupato, uexarentur. quandoquidem nulli dubium est, per tot angiportus tenuesq; anfractus ab ore in mamillas pilum nequaq; duci posse, etiam si illũ mamillæ, quũ in ipsarũ consisteret uenis, amplexuræ essent. Est enim id Aristotelis commentũ, ipsi ab anu quapiam persuasum. Quanq; fortassis, ut in [e] renibus [f] urinarijsq; meatibus, quid pili simile in mamillis progigni posse, non omni ex parte uideatur absonũ. Cutis mamillæ obducta, reliquæ thoracis cuti congruit: mamillæ enim substantiæ, ut reliquo adipi, connascitur, pariterq; inibi crassa est. At ubi orbiculatim ad papillam nigricat, circulumque constituit, qui φῶς Græcis nuncupatur, pertinaciùs maximæ in mamilla glandi connascitur, uelut plurium neruorum, & tenuium uenarum instar fibrarum albicantium interuentu. Quinetiam cutis hîc interdum tenuior quàm alibi euadit, fungosum quippiam, ut & papilla, adipiscens. Huius namq; substantia penis [g] substantiæ accedit, hoc est neruea quodãmodo cuti intus spongiosa substantia oppletæ, quæ dirigi ac uicissim laxari non minùs quàm penis apta, & pari sensu prædita est. Obscuri illi tenuesq; nerui ac prorsus fibræ modo albicantes, in papillam pertinentes meatus uenarũ surculi sunt, multiplici serie inter glandulas excurrentes. Venæ porrò mamillis exporrectę, à triplici plurimum pendent radice. Axillaris enim uena thoracis amplitudinem egressa, [h] ramum insignẽ in [i] musculos pectori superstratos, & pectoris cutem ipsamq; demum mamillam depromit. Quæ etiam elatiorem scapulæ sedem, & summum humerum implicant uenę, deorsum in plerisq; mulieribus ante sectionem [k] conspicuos surculos in mamillæ cutem ipsamq; mamillam deriuant. Apparent namque crebro mamillarum cutis uenæ in multis mulieribus, & potissimùm quę aliquando lactarunt, insignes, subuirides, & errabundo ductu, ut in sura & in cubiti interna sede, aut in tẽporibus, tortuosæ incedẽtes. Porrò uenæ mamillarũ à [l] tertia radice principium ducentes, non perinde in cutem atq; priores, sed in mamillarum substantiam penitiùs excurrunt, arterijs concomitatæ perquàm gracilibus. Hæc namq; uasa germinant uenæ ac arteriæ à iugulo deorsum sub pectoris osse exporrectæ, & inter cartilaginum interualla ramos pectori incumbentibus musculis & hinc mamillis diffundentes. Atq; hæ præcipuæ sunt uenæ in constructione mamillarum animaduertendæ, quandoquidem harum interuentu uterus cum mamillis consortij lege afficitur. [m] Hæ namque mamillarum uenæ & arteriæ (si modò quæ illis dispergantur) à iugulo, uti in uenarum & arteriarum serie docuimus, pronatæ, eosque quos diximus ramos per cartilaginum interualla germinantes, deorsum sub pectoris ossis lateribus prorepunt, atque thorace excidentes, super anteriorem peritonæi [n] transuersorumque abdominis musculorum sedem rectis musculis exporriguntur, horum posteriori sedi innatæ, frequentesque soboles, donec ad medium illorum longitudinis deuenerint, huc illuc utrobique emittentes. Porrò hæ iuxta umbilici sedem alias uenas & item arterias sub rectis musculis sursum conscendentes operiuntur, atque cum illarum ramis ita implicantur, ac si utriusque manus digitos inuicem insereres. neutiquam enim osculis suis ita conniuent, ac si utriusque manus digitorum apices è directo, non autem ex latere unà commiteres. Hæc uasa sursum petentia ea demum sunt, quæ à grandioribus cauæ & arteriæ truncis per inguina crus accessuris principium assumere, in tertio libro commemorauimus. Quæ & si ab eadem cum uterum petentibus [o] uenis radice non enascantur, adeò tamen utero accumbunt, uicinaque sunt, ut qui hîc in uteri uenis coaceruatur sanguis, illis uasis excipi, sursumque ferri posse credatur, aut suis osculis sanguinem à descendentibus sub pecto-

Libro 7. Historiæ de animalibus.

Papillæ substantia.

Venarum mamillam petentium series.

c 25 figu. C. d 25 figura D, D.

e tabula 5. figura 21. f 22, 23 figura 4. q q.

g 3 fig. cap. 49 lib. 2 E. E, F.

h 5 fi. ca. 6 li. 3 Parum sa pra m collocatur P. & hic 5 fi. B. i 3 mus. tab. 4. 5 ta. 1. 7 tab. L.

k 25 fi. A, A. l fi. ca. 8 li. 3 L. ca. 1 fi. lib. 6 B, C.

m Spectat 6 musca. tab. 4, 5, 6 & fi. cap. 6. lib. 3 L, M. 1. & figu. cap. 12 li. 3 G & 1. 11. 6 muscul. tab. 4.

n 5 fi. uteri uenæ y non tãtùm illa ea tem ascendentes remi x.

Mamillarũ nerui unde ducantur.

Mamillarũ munus & officium, ipsarũq; constructionis ratio.

Situs ratio.

pectoris osse uasis, accipientia ad uteri uenas ac arterias diffundere. Verùm hæc ad uenarũ & arteriarũ in tertio libro traditarũ seriem spectãt, quæ in præsenti uenit adeunda, hoc paradoxo non postposito, paucissimas prorsus uenas ab illis quæ sub pectoris osse porriguntur, in mamillas diffundi, & arterias adhuc multo rariores, & si ausim dicere nullas. Nerui mamillarum ab illis pendent, qui subditis musculis exporriguntur, neq; aliter hi in mamillarum quàm reliquam thoracis cutem deriuantur, præter [p] unicum qui subinde ex quinto costarum interuallo papillam adit, multosq; surculos ipsi offert. Quàm uerò singula primario mamillarum munerí idonea rerũ Opifex iustissimè fabrefecerit, intelliges, si seorsum unumquodq; suo usui adhibueris. Ac præcipuum quidem mamillarum officium in omnibus animalibus quæ animal concipiunt, & animal in lucem edunt, censendum est, tenero adhuc ac iam nuper nato fœtui alimentum præparare: quemadmodum uteri munus est semen concipere, fœtumque tantisper dum absoluatur continere. Non autem in hoc præcipuè, quanquam in quarto de Animalium partibus libro Aristoteles hoc innuit, ubera creauit Natura, ut cordis sedem operiant, & deinde in mulieribus secundariò, aut illis abutente Natura ad lactis generationem, & ad ipsum continendum facerent. Quandoquidem plerorumq; animalium & uirorum puerorumque mamillæ ad lactis primò generationem, dein uerò ex positu, quem non solum in homine commodum, sed & necessarium in pectore obtinuerunt, cordi uelut propugnaculum eas effici documento sunt. Quum enim neque pueris neque alicui animali ad generationem nondum apto mamillæ exurgant, sed ueluti notæ cuiusdam gratia absque peculiari aliquo in illis corpore, quo à reliqua inter cutem & carneam membranam pinguedine discerni possint, duntaxat in illis habendæ sunt, certum est, eas primò non propugnaculi uice fieri: nam in illis animalibus ac pueris mamillæ neque copiosiorem adipem, neque glandulas, neque aliud quippiam præter teneram pappillam habent, quo propugnacula illis quibus incumbunt organis meritò dicerentur. Ad hæc, si quod incrementum in uiris mamillæ recipere apparent, & quasi alterius cõmodi causa, quàm notæ cuiusdam habendæ sunt, id illis magna ex parte prouenit peracto anno bis septimo, quum primùm genitale semen ferre ac pubescere incipiunt, ut stirpes semen laturas primùm florere nouimus, adeò sanè ut lactis gratia potiùs quàm propugnaculi intumescere, efflorescantiores que ipsis mamillas fieri constet. Nam & lac nonnullis uiris post pubem exprimi, & per suctum frequentiorem uel mulctum prodijsse, Aristoteles ipse asserit, & nos quoq; non semel id conspeximus: uerùm hoc potissimùm accidit iunioribus & senioribus uiris, quibus mammæ redduntur conspectiores, præcipuè si humidiores, lęuiores, neq; amplis uenis sunt, eorumque ipsorum ijs magis qui fusci quàm candidi sunt. Quòd uerò mamillæ homini, quemadmodum & simiæ, in pectore collocentur, non ita autem cæteris: præter hoc quod brachiorum manuumque operationes non impediunt, latumque pectus, neque ut reliqua ferè animalia in acutum prominẽs habeat, mulier puerum lactans abundè indicat, nobisque in illo officio uarijs coniecturis colligere promptissimum est, mamillis commodiorem regionem sessili animali & manibus usuro (ut interim ueneris præteream usum) anteriori thoracis regioni nullam excogitari posse. Nam hic situs lactis generationi propter cordis calorem non est ineptus, & exabundanti mamillæ cordis propugnaculum & uallum quoddam censeri possunt, homini imprimis pectus exporrecturo, neque illo cæterorum ferè animalium modo humi reclinaturo. Deinde & situs hic reciprocum quendã calorem (qui tamen magis necessarius uentriculo & intestinis fuisset) cordi retribuit. Mamillæ enim lanei penicilli, aut uestis, aut ipsius in corpore adipis, aut carnis ritu à corde caloris officina prius excalefactæ calorem illum reprimẽdo tegendoq; reuerberant. Item, cordis thoracisq; cõtinuum motum, cordisq; inexpugnabilem calorem ad lactis generationem plurimùm conferre, qui concoctionis alterationisq; naturam perspectam habet, absq; negocio colligit. Porrò mamillas homini elatius, cæteris uerò animantibus humilius ex Aristotelis & Galeni aliorũq; philosophorum & medicorum suffragio collocatas esse propter alimenti, aut ut ipsi dicunt, excrementi quod in lac conuertendum erat, penuriam: nõ omni ex parte sanum esse arbitror. Primùm enim huc scopum dirigũt, quòd fœtus in utero inferioris corporis partis excrementitium sanguinem in nutrimentum assumit, mamillæ uerò ad lactis generationem sanguinem præcipuè superioris partis. Dein adijciũt, homini in elatiori parte mamillas reponi, cæteris autem animalibus non item, quòd his superioris partis excrementum in cornua & iubas, secus multo quàm mulieri absumeretur. Quasi uerò cerui, equæ, eiusq; generis animãtia uenis quæ à iugulo deorsum sub pectore feruntur magis ac homines carerent: & in illis ex superioribus corporis partibus ad uterum sanguis minus quàm mulieri possit transsumi: & non multo plus mulieri, depili aliàs omnino, excrementi in longissimos capitis crines, quàm alijs animalibus in cornua & iubas pro proportione deperiret. Sed profectò hæc Aristotelis ratio illi correspondet, qua innu-